

Bestyrelsens beretning ved den ordinære generalforsamling

Tirsdag, den 10. marts 2020 på Odder Parkhotel

v/ formand for Landboforeningen Odder-Skanderborg, Jens Gammelgaard,
Gersdorffslundvej 1, 8300 Odder. Mobil 21274014, e-mail jens@gammelgaard-agro.dk

Velkommen til årets generalforsamling.

Det er et dejligt år at aflægge beretning for, når vi overordnet ser på indtjeningen i vores erhverv; men Regeringen/Folketinget gør det langt sværere end nødvendigt at være landmand med kortsigtede faglige beslutninger og alt for meget bureaukrati i konstante regelændringer.

2019 blev en stor kontrast til 2018.

OH 1 Danmarks statsminister Mette Frederiksen

Vi har fået en ny regering, hvor statsminister Mette Frederiksen udtalte på delegeretmødet:

”Det, at vi er et landbrugsland, er en integreret del af at være dansker. Dansk fødevarerproduktion er et guldæg. Det er noget særskilt vigtigt i at producere sine egne fødevarer”.

Tak til statsministeren for at sige klart og tydeligt, at dansk landbrug er vigtig for Danmark.

Tak til den tidligere regering fordi I sammen med Dansk Folkeparti i 2015 turde gå til valg på en ny miljøregulering med jeres 16-punkts plan, som blev til Fødevarer- og Landbrugspakken. Den betød en vigtig fornyelse af vores miljøregulering.

OH 2 Fra slemt til værre – Fremrykket målrettet regulering

Statsministerens ord er flotte, men når det kommer til vores fødevarerminister Mogens Jensen og miljøminister Lea Wermelin ser det anderledes ud.

Citat: *”Vi skal gøre et grønt landbrug grønnere. Vi er en rød, men også en grøn regering med mandat til at gå den grønne vej”.*

Det har vi lige mærket med kravet til fremrykning af målrettede efterafgrøder fra 2021 til 2020 med 130.000 hektar, så vi inden 20. august skal så 380.000 hektar målrettede efterafgrøder + de pligtige, husdyr- og MFO-efterafgrøder. Halvdelen af Danmark vil blive dækket af efterafgrøder.

Veletablerede efterafgrøder, som ganske rigtigt optager de næringsstoffer, som er tilgængelige i jorden; men det gør en veletableret vintersædsafgrøde jo også.

Det kan praktisk ikke lade sig gøre. Det er urealistisk - statistisk set er halvdelen af Danmark ikke høstet den 20. august, hvor efterafgrøden skal være sået.

OH 3 Fødevarerministeren i samråd – Martin Merrild og Poul Østergaard Christensen

Vi landmænd vil gerne tage ansvar, og vi vil gerne holde, hvad vi lovede i forbindelse med landbrugspakken. Det vil vi gøre med de virkemidler, som vi var lovet, skulle være til rådighed, men det kan vi ikke. Man skulle tro det er løgn, men årsagen er IT-problemer i Landbrugsstyrelsen. De planlagte minivådområder er ikke blevet etableret i efteråret på grund af manglende tilladelser fra Landbrugsstyrelsen. Vi bliver nu straffet, fordi styrelsen ikke har styr på deres IT-programmer. Havde vi fået godkendt halvdelen af de 338 ansøgte minivådområder rettidigt, havde vi hentet kvælstoffet i de fremrykkede efterafgrøder. Det havde været visionært. Det havde været godt for både klima og miljø.

Vi ved udmærket godt, hvilket værktøj, der bliver brugt, når vi ikke kan imødekomme kravet til de målrettede efterafgrøder. Vi ender i samme situation som før landbrugspakken. Der bliver skåret i

kvælstofkvoten med deraf mindre proteinindhold i afgrøderne. Det medfører øget import af protein i form af sojaskrå, som man nu også er utilfreds med i nogle politiske kredse.

Er det klimavenligt? Vi syntes, det er dumt.

Der har også været store problemer med at få godkendt de få minivådområder, som blev gravet i 2019. Det kan ikke nytte, vi har en styrelse der bruger fiskestænger, ”lodder og trisser” for at kontrollere dybden på et nyt minivådområde. Styrelsen har erkendt, at de har haft store udfordringerne på området, og har nu fået en del af forhindringerne ryddet af vejen. Man har indført væsentlige forbedringer af kontrolproceduren.

Hele kvælstofindsatsen vakler efterhånden med ikke mindre end fire regnefejl fra Aarhus Universitet. For det første oplever vi en regnefejl på 3.000 ton kvælstof, som er mindre i udledning til indre fjorde i 2018. Og i perioden fra 1990 til 2018 er der som gennemsnit overestimeret med ca. 1.000 ton kvælstof pr. år.

Derefter finder Aarhus Universitet ud af at kvælstoftabet i år 1900 var meget højere end først antaget. Skal vi ned på den kvælstofudledning, der var i år 1900, er vi meget tæt på. Men i lyset af rapportens konklusioner anbefaler Aarhus Universitet nu ministeren til at ændre på referencen, så vi er lige så langt fra målet som før!

Det er helt uacceptabelt, at vi skal reguleres på så ustabil et grundlag. Vi kan umuligt have tillid til vandplanerne, der hviler på et grundlag, der kan ændres efter forskernes fornemmelser og holdninger. Det er en nedværdigende behandling af et erhverv ikke at have rammevilkår baseret på faglighed og videnskab. Det er besluttet af Danmark, Sverige og Tyskland i enighed, at den menneskelige aktivitet på daværende tidspunkt ikke påvirkede vandmiljøets tilstand nævneværdigt.

Ligeledes er der fejlberegning i antallet af lavbundslande, og sidst kom så det fejlbehæftede kort for minivådområder, hvor man har glemt at tage højde for små sideådale.

Det er menneskeligt at lave fejl, men hvis en landmand laver en fejl og f.eks. overskrider den tildelte gødningskvote med f.eks. 5 kg kvælstof pr. ha. eller overskrider tidsfristen for indberetninger med nogle få minutter, så er der kontant afregning i form af bøde eller støttereduktion, der kan true landmandens eksistens. Når myndighederne laver fejl, sker der ingenting. **Det er ikke i orden.**

OH 4 Det politiske spor – IFRO-Rapport

OH 5 Konsekvenserne angår ikke kun landbruget

Reduktionsmålene for landbruget skal ændres, hvis Danmark fortsat skal være et landbrugsland. Ja landbruget bruger kvælstof. Det er forudsætningen for al plantevækst. Og ja, der er et kvælstoftab. Og ja, det tab skal begrænset mest muligt. Men der er andet end kvælstof der påvirker vores fjorde, vandløb og kystområder.

Ifølge Danmarks Statistik løber der store mængder af spildevand med medicinrester, østrogen, fosfor, kvælstof og mikroplastik urensset ud. Ifølge vandplanerne skulle spildevandsindsatsen over for regnbetingede overløb være gennemført den 30. oktober 2016.

Aarhus Vand, som står for spildevandsindsatsen i Aarhus Kommune, forventer først i årene 2061 - 2085 at have separatkloakeret den indre bykerne.

Noget lignende gælder helt sikkert også andre byer. **Det er ikke i orden.** Klimaforandringerne

påvirker også miljøtilstanden i negativ retning – mere vinternedbør giver f.eks. potentielt mere kvælstofudvaskning.

OH 6 Det politiske spor – Flere virkemidler og ikke flere krav på dyrkningsfladen

Vi skal have indført flere virkemidler til ”værktøjskassen”.

Det være sig præcisionslandbrug, mere fleksibilitet i datofrister i reglerne for såning af efterafgrøder. Der bør være bonus for tidlig såning og ikke kun straf for sen såning på grund af vejrlig. Satellitmålinger af biomassen som et alternativ til efterafgrøder. Alle marker skal være grønne i vinterhalvåret, om det er vintersæd, efterafgrøder eller græs er underordnet, det ville være meget enkelt og nemt at administrere.

Vi har fået ændret i forholdet på tidligt sået vintersæd i stedet for efterafgrøder, således der nu skal 2 hektar vintersæd til at erstatte 1 hektar efterafgrøder, tak for det. Det er et skridt i den rigtige retning, men det burde være 1:1.

Der har gennem tiden været meget kritik af landbrugspakken, nu er midtvejsevalueringen kommet. Konklusionen er klar: Regnestykket bag pakken holder samlet set. Det bør få flere års kritik af landbrugspakken til at forstumme og give røde øre hos kritikerne. Udsagnet fra kritikerne var ”Miljøindsatsen bliver skruet 30 år tilbage”. Nu viser midtvejsevalueringen at dette udsagn ikke holder. Det har ikke fået mange overskrifter i medierne.

Pesticidforbrug

Det er dejligt at se, sammenlignet med gennemsnittet af europæiske landmænd er vi danske landmænd mere end dobbelt så gode, når det drejer sig om at benytte pesticider af mere skånsom karakter. Danske landmænd har siden 2013 valgt mere skånsomme midler, men med samme effekt. Vi har et meget ansvarligt forhold til at benytte pesticider i marken. Vi benytter så lidt som muligt, men så meget som nødvendigt.

I rapporten vurderer Miljøstyrelsen også, at øget fokus på integreret plantebeskyttelse på de danske marker vil sikre, at udviklingen fortsætter.

Det er dejligt, men der har været meget fokus på vores forbrug af Glyphosat (Roundup). Det skal vi lytte til og få forbruget nedbragt. Glyphosat er et meget nødvendigt ukrudtsmiddel, hvis vi skal nå i mål med de ønskede klimareduktionsmål. Det er ikke nødvendigt at behandle en afgrøde før høst for at få den hurtigere høstklar. Det skal vi holde op med, vi bør lave en aftale med hinanden om, at det er fortid.

Ligesom vi sammen med grovvaren for flere år siden lavede et forbud mod behandling af brødkorn. Et totalforbud af Glyphosat vil betyde et massivt behov for ekstra markarbejde med større forbrug af diesel og sliddele til stubharver og plove med mere CO₂-udledning til følge. Og mere udvaskning af kvælstof, når der ikke er et plantedække. Sikke et fagligt tilbageskridt. Det er estimeret til at koste dansk landbrug 1,7 milliarder kr. om året.

§3 arealer

Nu oplever vi igen et krav om forbud mod at pløje, gødske og sprøjte på §3 arealer. Som den tidligere socialdemokratiske regering gennemførte i 2015, men som blev rullet tilbage af blå blok umiddelbart efter, at de havde dannet regering.

Et sådan forbud vil få store økonomiske konsekvenser for vores erhverv, og det er på den baggrund helt uacceptabelt, at det gennemføres som en generel erstatningsfri regulering uden kompensation

til de berørte landmænd. SEGES anslår, at forbuddet vil betyde et driftstab på 66 millioner kr. pr. år og et samlet værditab på 1,8 milliarder kr. Det er rent tyveri. Landmanden har købt og betalt for jorden for at bruge den til at dyrke foder til sine husdyr.

Forbuddet vil uden tvivl føre til ændringer i græsdriften. Afgræsning og græs til slæt vil ophøre, når foderkvaliteten forringes. Arealerne vil gro til. Vi mister landskabelige og kulturhistoriske værdier og risikerer at forringe vilkårene for en række eng- og vadefugle, som er afhængige af lysåbne, afgræssede arealer.

Forbuddet på §3 arealerne er endnu et kedeligt eksempel på en regulering, der har ændret sig og blevet mere indgribende over tid. §3 registreringen var oprindeligt kun et forbud mod tilstandsændringer. Det vil sige, at man måtte fortsætte hidtidig drift. Forekomsten af §3 beskyttet natur har efterfølgende også fået konsekvenser i forbindelse med etablering eller udvidelse af husdyrhold. Og nu vil man så fratage landmændene en hidtidig lovlig ret til drift af deres arealer.

Det er ikke i orden.

Dansk Landbrug klimaneutralt i 2050

Sidste år havde vi tørke, forrige år fik vi så meget regn, at vi det kneb at få høsten i hus. I år har det stort set regnet siden september 2019. Vi landmænd bliver hårdt ramt af klimaforandringerne. Det er en bunden opgave at bremse den globale opvarmning, vi skal bidrage. Hele Danmark skal bidrage. Den klimakamp, der optager danskerne som aldrig før, har vi kastet os forrest ind i. Vi har rakt hånden ud til samfundet og sagt, vi vil være klimaneutral senest i 2050.

Hvordan når vi derhen?

Oversvømmelser

Klimaforandringerne tror vi også er årsagen til de massive oversvømmelser, som skyldes endnu en klimarekord, nemlig februar måned 2020, hvor der er kommet mest nedbør siden 1874.

I gennemsnit 124,8 mm i Danmark mod normalt 43 mm.

Der er flere årsager til problemerne og vi bliver nødt til at få nogle helhedsorienterede løsninger i de vandløbsoplande, hvor problemerne er størst.

Det er rigtig godt, at Landbrug & Fødevarer har afholdt et stormøde for at regering/folketing og ikke mindst kommuner må se at komme i arbejdstøjet.

OH 7 Flere årsager til problemer med oversvømmelser

OH 8 Multifunktionel jordfordeling – Nu sker der noget

Vejen til klimaneutralitet skal gå gennem forskning og innovation. Gennem udvikling - frem for afvikling. Det er fint at unge mennesker skærer ned på kødet. Men kødfrie dage i Danmark får os ikke i mål. Tal fra FN og Verdensbanken viser, at den globale efterspørgsel på kød vil stige, fordi flere heldigvis løftes ud af fattigdom.

Derfor skal vi finde løsninger, så vi kan lave fødevarer uden klimapåvirkning. Landbruget vil udvikle. Vi forsker i, hvordan vi med det rette foder kan få køerne til at bøvse mindre – ja sågar om vi kan opsamle noget af udledning fra stalden via udsugning.

Vi arbejder konstant på at forbedre fodereffektivt og tilvækst ved grisene. Gyllen fra grisene kan køles ned og give CO2 neutral varme til stalden.

Gyllen kommer i tanke med låg på, så vi begrænser klimabelastningen mest muligt. Vi kan bygge

flere biogasanlæg, der kan medvirke til at omdanne halm til flybrændstof. Så danskerne både kan ”flyve og spise ko – uden CO2”.

Afregningspriser, indtjening og eksport

Vi har haft en stor høst, ikke rekord, men tæt på. Priserne på afgrøderne har rettet sig hen over efteråret. Så planteavlerne har haft en fornuftig indtjening i året.

Mælkeproducenterne har haft en fast pris på mælk, det sidste halvanden år. Der er dog et lille håb om en stigning i år. Den meget dårlige grovfoderhøst i 2018 har også påvirket resultatet. Grovfoderhøsten i 2019 har været god og er medvirkende til en fornuftig indtjening i år.

Svineproducenterne har oplevet en svinenotering der hen over sommeren fik et niveau som de færreste havde forstillet sig. Det har givet svineproducenterne en stor indtjening i 2019, der står i skærende kontrast til 2018, hvor de fleste havde røde tal på bundlinjen. Grunden til de store prisstigninger er svinepesten i Kina, Asien og Østeuropa.

Risikoen for at svinepesten rammer Tyskland er stor. Det vil sandsynligvis påvirke priserne i negativ retning i en periode.

Vi har heldigvis fået et hegn på grænsen til Tyskland, selvom der var personer, der var imod opsætning af hegnet. De mente ikke hegnet havde nogen effekt. Vildsvinebestanden er nu nede på ca. 30-40 stk. Vi opfordrer jægerne og staten til at få de sidste vildsvin fjernet, så hurtigt som muligt.

Nu kan vi jo se, at både Frankrig, Tyskland og Polen bygger hegn for at stoppe sygdommen. Vi må sige, at det var rettidig omhu, at vi i landbruget sammen med staten opførte hegnet.

Sidste år omtalte vi Danish Crown negativt på grund af det store efterslæb på noteringen og de store tab der var hos Tulip i England. Bestyrelse og ledelsen i Danish Crown skal i år have ros for, at det er lykket at sælge Tulip til en ganske pæn pris. Og at det er lykket at få noteringen på niveau med de øvrige europæiske lande. I øjeblikket er notering 60 øre foran Tyskland, tak for det.

Vi forventer Danish Crown kan holde niveauet i forhold til de øvrige europæiske lande, så vi kan få en øget slagtevineproduktionen i Danmark. Der er ikke forståelse i befolkningen for den store smågriseeksport.

PRRS

PRRS har i nogle besætninger ramt meget hårdt, på grund af at Hatting Ornestations manglende kontrolprocedure, inden de sender ornesæden ud. Vi vil tillade os at kalde det sløseri. Derfor burde det være en selvfølgelighed, at Hatting giver de berørte producenter erstatning. Det kan ikke være rigtigt, at man ved hjælp af advokater prøver at snige sig fri. Vi vil opfordre Hatting til at komme ”til lommerne” og give de ramte producenter den erstatning, de fortjener. Heldigvis ser det ud til at der er kommet ro på smittespredningen.

Brexit/EU

Nu er der endelig kommet en afgørelse på Brexit, og Storbritannien har nu forladt EU. Der kan siges meget om Brexit. Vi vil nøjes med at nævne 3 alvorlige følgevirkninger:

1. Danmark mister en vigtig politisk partner.
2. Vi kan se frem til flere års usikkerhed på det Britiske marked.

3. Der er skabt et stort hul i EU's budget, som sandsynligvis kommer til at betyde en reduktion af landbrugsbudgettet og dermed nedsættelse af landbrugsstøtten til landmændene i EU.

EU-Parlamentet har netop godkendt en handelsaftale mellem EU-landene og Vietnam. Det er en aftale, som rummer et stort potentiale for dansk landbrug. Vietnam er et land med 95 millioner indbyggere, og hvor andelen af fattige mennesker de senere år har været stærkt faldende.

Finansiering

Vi håber, at sælgerpantebrevsmodellen vil bidrage til flere handler, så vi får gang i et nødvendigt generationsskifte. Der er mange ældre landmænd, der gerne vil sælge, men er tilbageholdende med sælgerfinansiering på grund af avancebeskatningen. Det er nu ændret til fordel for både køber og sælger, så skatten betales i takt med afdraget.

Men det gør det ikke alene, vi skal også have finanssektoren mere med. Bankerne er sat i verden for at tage en risiko, derfor er renten højere end i kreditforeningen.

Med de årsregnskaber landbruget leverer for 2019 er der basic for at se på bidragssatser og rentemarginaler. I mange tilfælde, vil der være mulighed for at forhandle satserne ned.

Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Et bredt flertal i Folketinget vedtog jo sidste år, at landets kommuner skal gennemgå alle boringsnære beskyttelsesområder for risikoen for udvaskning af pesticider til grundvandet. Som udgangspunkt skal BNBO være pesticidfri, medmindre der argumenteres for, at der ikke er behov for yderligere beskyttelse. Arbejdet er så småt begyndt og skal være afsluttet senest med udgangen af 2022.

Er kommunerne ikke i mål med beskyttelsen af BNBO med udgangen af 2022, har Folketinget besluttet at gennemføre et generelt forbud. Følgende punkter er særlig vigtige at forholde sig til som landmand.

1. Undersøg, om du har arealer med BNBO.
2. Kom i gang med det samme – tjek gennem dine rådgivere, landboforeningen eller vandforsyningen, om din kommune er i gang med at undersøge BNBO i dit område.
3. Overvej forskellige mulige anvendelser af arealet, som kan passe ind i din bedrift.
4. Afhold først møde med din rådgiver og herefter møde med kommunen.

Det er politisk aftalt, at lodsejeren skal have fuld erstatning på markedsvilkår, for de konkrete økonomiske tab, som restriktionerne medfører. Et påbud om både kvælstof og pesticidfri drift medfører, at jorden ikke kan dyrkes. Der er ingen driftsindkomst efter et sådant påbud.

Minivådområder

I december 2020 forventes 3. vandområdeplan i høring for næste planperiode 2021-2027.

Derfor er det vigtigt, at vi er på forkant med udviklingen. Derfor skal at vi igen have sat skub i de kollektive virkemidler – ellers risikerer vi, at der bliver lagt endnu mere pres på de målrettede virkemidler – som vi lige har set med kravet til fremrykning af de målrettede efterafgrøder.

Vi kan godt forstå, at mange landmænd siger, nu er det nok, lige meget hvad vi gør, får vi ballade. Men, det er vigtigt at forstå, at vi kan risikere at få et krav om braklægning af store arealer i oplandet til både Horsens og Norsminde fjorde. Derfor tag fat i vores oplandskonsulent Cammi Karlslund her i aften eller en af de nærmeste dage. **Vi skal have ansøgt og etableret mange flere**

minivådområder. Og nu er der kommet en meget bedre procedure for afsyning, der fører til sikkerhed for udbetaling af tilskud.

OH 8 Potentielle minivådområder + peg på kort i Cammis stand

Kommunerne

Vi vil også på det kraftigste opfordre kommunerne til at sætte turbo på de store vådområdeprojekter – det haster.

Skanderborg Kommune

Vi har et godt og konstruktivt samarbejde vedrørende miljøansøgninger og opfølgingsbesøg. 2019 blev året, hvor den første vigeplads for blandt andet landbrugskøretøjer blev etableret på Låsbyvej mellem Foerlev og Hårby. Vi kan se den bliver brugt, så mon ikke der kommer flere til gavn for trafikken. Vi har deltaget i mange møder i forskellige regi i løbet af året, hvor vi mødes med politikere og andre interesseorganisationer, hvilket gør det muligt for os, at få en vis indflydelse på de ting, der vedrører vores erhverv.

I efteråret 2019 indbød Skanderborg Byråd os til et temamøde om grundvandsbeskyttelsen, hvor vi selvfølgelig deltog. Vi havde en forventning om at blive præsenteret for faglige og juridiske afbalancerede indlæg, således byrådet fik et godt grundlag at træffe deres beslutninger på. Desværre fik vi på temamødet kun fremlagt sagen fra et ensidigt synspunkt. Der ikke i orden.

Arbejdet med indsatsplaner og BNBO'er fortsætter og der er fortsat stor uenighed om behov og konsekvenser. Der er etableret et mere formaliseret samarbejde mellem vandværkerne med navnet Skanderborg Vandsamarbejde. Her er opfattelsen også, at processen ikke er optimal.

Vi vil fortsat kæmpe for, at et evt. pesticidforbud skal være fagligt begrundet og hvis det bliver aktuelt med pesticidforbud, skal lodsejerne have fuld erstatning, således de ikke er ringere stillet end før indgrebet.

Vi ”dyrker rent grundvand” og de 2 første vedtagne indsatsplaner af byrådet er udtryk for ”livrem og seler politik”, som hverken vandforbrugere eller lodsejere kan være tjent med.

Aarhus Kommune

Vi har et godt og konstruktivt samarbejde vedrørende miljøansøgninger og opfølgingsbesøg. Forløbet omkring linjeføringen af Beder-Bedring vejen faldt godt ud for nogen lodsejere og rigtig dårligt for andre. Erstatningerne kom langt om længe på plads på et acceptabelt niveau.

I en alt for sen fase i projektet blev udlagt store arealer til faunapassager og naturområder, hvilket gav store udfordringer og hvilken betydning, det kunne have for fremtidig husdyrproduktion. Det lykkedes ikke at blive enige om betydningen, hvorfor det nu ligger til afgørelse i Vejdirektoratet.

OH 10, 11 og 12 Foto fra marker med pesticidforbud

Den 24. maj 2019 fik vi afgørelsen fra Miljø- og fødevarerklagenævnet, hvor Aarhus Kommune fik medhold i at påbud om pesticidforbud med baggrund i Indsatsplan Beder er lovlige. Der skelnes ikke mellem gamle forbudte midler og nye godkendte midler. Der er ikke taget stilling til, at midler i dag kun godkendes, hvis de ikke kan udvaskes over grænseværdien til grundvandsmagasinerne. Der er ikke taget stilling til om omfanget er nødvendigt, eller om beskyttelsen kunne være

gennemført med mindre indgribende tiltag.

Denne uklarhed bliver yderligere understreget af, at landets 98 kommuner i dag har vidt forskellige tilgange til indsatsplanlægningen for grundvandsbeskyttelse. Kan et byrådsflertal virkelig efter politisk sammensætning have så vidt forskellige faglige og juridiske måder at gøre det på? Denne tilfældighed/usikkerhed, hverken kan eller vil vi i erhvervet leve med.

OH 13 L&F arbejder hver eneste dag for os landmænd

Landbrug & Fødevarer har stævnet Miljø- og fødevarerklagenævnet og vi afventer nu en retsafgørelse på lovligheden af et pesticidforbud.

Vi har løbende holdt møder med de berørte lodsejere.

Vi kan under ingen omstændigheder acceptere de erstatningstilbud, kommunen og Vandplanudvalget har tilbudt lodsejerne.

Kommunen har indbragt erstatningsspørgsmålet for Taksationskommissionen om fastsættelse af erstatningen til de 9 lodsejere for pålæg af pesticidfri drift, hvor vi havde åstedsforretning, besigtigelse og forhandling om erstatningerne den 20. og 21. februar.

Vi enige om, at handelsprisen for alm. god agerjord i området ligger på 180-185.000 kr. pr. ha. Erstatningen er vi meget uenige om. Kommunen tilbyder 60.000 kr. pr. ha. og mener dermed at restværdien på jorden er 120.000 kr. Vi mener jorden har en restværdi på 25.000 kr. og forlanger derfor 155.000 kr. pr. ha. i erstatning. I løbet af en periode på maximal fem år bliver jorden så befængt med tidsler og andet ukrudt, at den ikke kan dyrkes. Vi forventer en kendelse fra Taksationskommissionen i første halvdel af maj. Herefter er der mulighed for at anke til Overtaksationskommissionen og i sidste instans til domstolene for den part, der ikke er tilfreds med afgørelsen.

Landmændene har købt jorden for at dyrke den. De har tilladelse til at dyrke den. Derfor bliver vi vrede når en kommune forbyder landmanden at anvende pesticider, som er godkendt af verdens både skrappeste og bedste godkendelsessystem. Hvis takken for at række hånden frem mod samfundet er at blive behandlet respektløst med erstatninger på 60.000 kr. pr. ha. Så er vi ikke med.

Odder Kommune

Vi har et rigtigt godt samarbejde med embedsmænd og politikere i kommunen.

Miljøansøgninger og tilsyn fungerer godt.

Vi har sammen med forvaltningen afholdt møde i marts 2019 med landmændene omkring Boulstrup for at få høst- og udbyttedata registreret til beregning af potentiel udvaskning af nitrat ud af rodzonen, efter en pause på et par år. Alle landmænd har indleveret data, tak for det. Beregningerne for udvaskning bliver foretaget ud fra de aktuelle høstudbytter og proteinindhold. Det foreløbige beregningsresultat viser, at der ikke er behov for restriktioner.

Kommunen skal i gang med at indføre BNBO-restriktioner ved 8 vandværker. Der skal laves en risikovurdering for pesticider og nitrat. Hvor det viser sig nødvendigt at indføre BNBO-restriktioner, skal lodsejeren have fuld erstatning. Vi har haft møde med forvaltningen om, hvordan vi løser opgaven. Vi vil selvfølgelig hjælpe vores medlemmer i processen, hvis de ønsker det.

Den tekniske forundersøgelse for genskabelse af Kysing Fjord kom i efteråret. Konklusionen var, at det ville medføre nye områder med strandenge, udvide området for trækfugle og skabe nye

biotoper. Vi har i landboforeningen været imod projektet fra starten, og vi er sammen med SEGES heller ikke enig i konklusionen. Ingen lodsejerne ønsker at sælge jord til projektet, så projektet er dødt.

Der er blevet søgt om tilladelse til etablering af 9 minivådområder. Vi ville faktisk allerede et helt år før tiden have overrealiseret Miljøstyrelsens krav til reduktion af kvælstof til Norsminde Fjord, hvis ikke Landbrugsstyrelsen havde ageret fuldstændig virkelighedsfjernt vedrørende afsyning af de første minivådområder i efteråret 2019. Det har desværre resulteret i, at 2 ansøgere har trukket deres ansøgning. Den proces burde have været håndteret langt mere professionelt. Derimod vil vi gerne rose Odder Kommune for hurtig og effektiv sagsbehandling.

Vi vil opfordre Odder Kommune til at sætte turbo på det store vådområde projekt ved Fensholt. Vi har hårdt brug for at få alle virkemidler til at reducere kvælstoftilførslen til Norsminde Fjord.

Landbrug & Fødevarer Østjylland

Grøn ring omkring Aarhus har været diskuteret i Grønt Råd Aarhus. Vi vil i Landbrug & Fødevarer Østjylland gerne gå i dialog med arbejdsgruppen. Vi havde i efteråret møde med Ole Mouritsen fra arbejdsgruppen Rent drikkevand Beder-Malling. Gruppen ønsker en jordfond, der skal medvirke til, at de landmænd, der måtte være i klemme, kan få fuld erstatning og eventuelt købes ud af området. Konklusionen på mødet blev, at skulle vi videre i denne proces lå "bolden" hos Aarhus Kommune.

Vi har haft møde med Rådmand Bünyamin Simsek og Aarhus Vand. Man ønskede at tale med os om:

1. Klagenævnsafgørelsen i Beder-sagerne samt det videre forløb.
2. BNBO-aftalen og dens udmøntning i Aarhus Kommune.
3. Jordfordeling som værktøj i grundvandsbeskyttelsen.

Vi havde et konstruktivt møde, og nævnte at jordfordeling er et fornuftigt værktøj i mindre områder, men på 5-6.000 hektar tror vi ikke det er muligt.

Kommunen vil arbejde videre med indsatsplanlægningen i StorAarhus i 2020. Der var enighed om at det er konstruktivt at mødes, men der var ikke meget, vi kunne blive enige om på grund af at flertallet af medlemmer i Aarhus Byråd har besluttet pesticidforbud i Indsatsplan Beder.

Foreningen for Bæredygtig Grundvandsbeskyttelse "blæser til" juridisk kamp mod staten og har på kort tid fået 180 medlemmer over hele landet.

Landbrug & Fødevarer Østjylland har ikke ressourcer til at deltage i projektet, da der er et stort engagement i Beder-sagen som kræver mange kræfter og ressourcer. Vi håber de to sager kan få gavn af hinanden i relation til, at de omhandler indsatsplaner. Vi ønsker den nystartede forening alt muligt held og lykke med sagen.

Vi har afholdt valgmøder forud for folketingsvalget i juni hos DLF Randers og i Landbrugets Hus i Horsens sammen med NNF, samt haft møder med flere folketingspolitikere.

OH 14 – Claus Fenger, Vejlskovgaard mødes med politikere og lokalformænd

Vi har haft møde med Landbrugsstyrelsens direktør Jette Pedersen, hvor vi talte om udfordringerne med minivådområder, store vådområder, efterafgrøder; samt oversvømmelser.

Et godt og konstruktivt møde med styrelsen. De forstår vores frustration og arbejder for forenkling og hurtigere sagsbehandlingstid. Den 2. marts havde vi et medlemsmøde med fødevarerminister Mogens Jensen og formand Martin Merrild, Landbrug & Fødevarer i Herning.

OH 15 – velas logo

velas

Den 23. oktober 2019 vedtog bestyrelserne i ejerforeningerne bag LMO at fusionere med Centrovic. I forbindelse med fusionen blev det nødvendigt med et nyt navn til nu Danmarks største rådgivningsselskab. Bestyrelsen har valgt navnet velas blandt mange forslag. Vi forventer en årlig besparelse på ca. 7,5 millioner kr. til fordel for vores kunder og ejerforeninger.

velas har i år leveret et rigtig flot regnskab. Indtjeningen har gennem de senere år været støt stigende og velas kom ud med et rekordhøjt resultat på 8,4 mio. kr. i 2019. En meget stor del af overskuddet kommer ud i ejerforeningerne til politisk arbejde.

Overskuddet er medvirkende til, at landboforeningerne bag velas har meget lave kontingenter, selvom vi har store omkostninger til blandt andet grundvandsudfordringerne i nogle kommuner. Stor tak til medarbejdere og direktion i velas, for år efter år at levere et rigtig flot resultat. Det kommer bestemt ikke af sig selv.

Erhvervshuset Boulevarden 13 – eb13

Erhvervshuset Boulevarden 13 kører stabilt med fuld udlejning og stabil indtjening til foreningen på godt 100.000 kr. årligt.

Studietur Bruxelles

Bestyrelsen var i december på studietur til Bruxelles. Vores unge bestyrelsesmedlemmer har ikke været i Bruxelles før. Vi mener, at det er vigtigt med et indblik i, hvordan der arbejdes i de vigtigste EU-institutioner: EU-Parlamentet og EU-kommissionen; samt det enorme og ekstremt vigtige lobbyarbejde, som bl.a. udøves af Landbrug & Fødevarers repræsentation v/ direktør Annette Toft og hendes medarbejdere.

Vi havde møde med parlamentsmedlem Asger Christensen fra Venstre – og vi er glade for igen at have et medlem i Landbrugsudvalget, som virkelig kæmper med gummistøvlerne på for dansk landbrug. Marianne Vind fra Socialdemokratiet gav os et indblik i sit arbejdsområde og Henrik Werner Hansen gav os en lærerig rundvisning i Parlamentet – Henrik var rigtig stolt af EU efter mange års arbejde her.

Dernæst besøg i Magrethe Vestagers kabinet på 10. sal i Berlaymont-bygningen, som er EU-kommissionens hovedsæde.

I Danmarks ambassade i Bruxelles havde vi oplæg ved Lone Pinnerup Frederiksen, som er landbrugsattaché for Danmark i forhold omkring den Europæiske Union.

Annette Toft gav os det store overblik over de mange faglige og politiske arbejdsområder, som L&F søger indflydelse på. Vi blev klar over, at vi skal sørge for, at de ikke mangler ressourcer til opgaverne – tænk bare på CAP-reformen, som sandsynligvis får stor indflydelse på hektarstøtten i de kommende 7 år og Green Deal, som handler om at vi skal være klimaneutral i 2050.

Jens Aksel Munch fra Generaldirektoratet for landbrug og udvikling af landdistrikter gav os med sin imponerende viden om faktuelle forhold i EU de globale handelsbetingelser især i relation til USA og Kina.

Jordbrugets UddannelsesCenter Aarhus - JU

JU er godt i gang med at sikre fremtiden for de unge. Planen er at opføre tre nye topmoderne elevboliger med 120 sengepladser, som forventes at står færdige i slutningen af 2021.

Skolen arbejder forsat med at tiltrække de unge til de grønne erhverv. Der er hårdt brug for dygtige

nyuddannede i landbrugserhvervet. Der arbejdes intensivt med at gøre opmærksom på skolens mange uddannelsesretninger og det erhverv, de kan komme ind.

Der tilbydes brobygningsforløb i Naturskolen, specialtilrettede undervisningsforløb til folkeskoleeleverne og som noget nyt – JU Sommer camp – som foregår i uge 27 på Bredballegård. Og selvfølgelig 3. søndag i september, hvor Bredballegård er vært for Danmarks største Åbent Landbrug, i fint og konstruktivt samarbejde med Åbenlandbrugsudvalget.

Vi vil i Landboforeningen benytte lejligheden til at sige:

Tak for at JU år efter år lægger lokaler til.

Tak for den store arbejdsindsats, JU yder.

Tak for et godt samarbejde omkring Åbent Landbrug.

Vikarservice Lillebælt

Der er afløst 35.696 landbrugsvikartimer, hvilket er en lille nedgang.

Til gengæld er timer til Hjemmeservice og DK Vikar til andre erhverv steget.

Det samlede timetal er 69.771, en stigning på 2.397 flere timer end 2018.

Dk Vikar beskæftiger udelukkende uaglært arbejdskraft til industri og lager.

Der er i år investeret i et nyt system med betalingservice i hjemmeservice.

Det foreløbige årsresultat for 2019 er et lille underskud på kr. 109.616 ud af en omsætning på kr. 9.374.792. Vi vil opfordre til at bruge Vikarservice Lillebælt.

Landbrugsvikarordningen er til rådighed uden ekstra kontingent.

Deltidsudvalget

Der er i løbet af året afholdt to velbesøgte arrangementer, et vinter- og et sommerarrangement.

Vintermødets emne var: Der er så dejligt ude på landet, gør din ejendom salgsklar og ejendomsmarkedet netop nu.

Forfatteren Helle Juhl kom ind på, at der er en bondegård i de flestes liv. Den man voksede op på, og anderledes kan det ikke være i et land, hvor der for et par generationer siden var en kvart million landbrug.

Jens Ravn og Alex Holst Christensen, fra LandboGruppen fortalte om, hvordan man gør sin ejendom salgsklar og det aktuelle marked.

Sommermødet blev afholdt på Ulbækgård ved Daugård strand, hvor vi oplevede nittende og tyvende generation på Ulbækgård. Der blev fortalt om opdræt af kirsebærgrise, historien omkring Ulbækgård og generationsskiftet. Et godt møde med 150 deltagere.

Derudover har deltidsudvalget haft et møde med Jan Winther fra Velas, som har fokus på ydelser, rådgivning og Summax tilpasset mindre jordbrug.

Seniorklub Skanderborg

Der er traditionen tro afholdt nytårskoncert, med efterfølgende spisning på Park Hotel Skanderborg. To klubmøder og et årsmøde med pæn tilslutning.

1 dags tur til Uldum Mølle, Fjordhuset & Bølgen i Vejle samt Tirsbæk Gods sammen med Seniorklub Odder. Klubmøde i Stilling Kirkecenter med foredrag om et tilbageblik på 50 års

offentligt virke. Klubmøde med foredrag om Helstedgård. Julefrokost på Vandrehjemmet med underholdning.

Seniorklub Odder

Seniorklub Odder har fungeret i 12 år, medlemstallet er nu 80 efter en lille tilbagegang på 5. Udover turen sammen med Seniorklub Skanderborg har der været rundvisning på DR's provinsafdeling i Aarhus. Den traditionelle julefrokost på Restaurant Skovbakken, nytårskoncert og en biografaften med efterfølgende spisning.

Begge seniorklubber opfordrer landboforeningens medlemmer og andre med interesse for klubbernes arrangementer til et medlemskab, som giver megen godt samvær og oplevelser.

Afslutning

Vi bor i et yndigt land. Et yndigt land hvor forfædre har skabt nogle enestående muligheder. Et yndigt land, som er blevet rigt fordi vi arbejder sammen, i stedet for at skændes med hinanden. Fremtidens udfordringer klarer vi ved at se tilbage og lære af, hvad vi gjorde rigtigt og hvad vi gjorde forkert.

Gør vi det - **alle sammen** – så løser vi også de store opgaver der står foran os.

Så det fortsat vil være skønt at være landmand.

Til slut vil vi takke for et godt samarbejde til:

- Alle ansatte i velas.
- Alle udvalg og sammenhænge, som eksisterer omkring Landboforeningen.
- Politikere og myndigheder, som foreningen har kontakt til.
- Mine bestyrelseskollegaer og foreningens medarbejdere og sekretærer.

Tak for ordet